

EDUSKUNNAN VASTAUS 135/2007 vp

Hallituksen esitys laiksi yhteismetsälain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi yhteismetsälain muuttamisesta (HE 111/2007 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asias-
ta mietinnön (MmVM 8/2007 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

yhteismetsälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä helmikuuta 2003 annetun yhteismetsälain (109/2003) 8 §:n 1 momentin 7, 15 ja 16 kohta ja 2 momentti, 11, 12 ja 17 §, 18 §:n 3 momentti, 32 §:n 1 momentti, 33 §:n 2 momentti, 34, 35, 38, 39 ja 42 §, 44 §:n 1 momentti sekä

lisätään 3 §:ään uusi 3 momentti, 8 §:n 1 momenttiin uusi 15 a kohta, 33 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 44 a § seuraavasti:

3 §

Yhteismetsän osakas ja osakaskunta

— — — — —
Milloin osakaskiinteistöllä on useita omistajia, pidetään näitä yhdessä tämän lain tarkoittamana osakkaana. Osakaskiinteistön yhteisomistajaan sovelletaan osakasta koskevia säännöksiä vain, jos niin erikseen säädetään.

8 §

Osakaskunnan kokouksessa päätettävät asiat

Osakaskunta päättää kokouksessaan asioista, jotka koskevat:
— — — — —

7) velan ottamista ja panttioikeuden perustamista osakaskunnan omaisuuteen, jollei ohjesäännössä asiasta toisin määrätä;
— — — — —

15) yhteismetsän jakamista tai myymistä
33 §:n 1 momentin mukaisesti;

15 a) 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua yhteismetsän jakamista tai suostumuksen antamista; sekä

16) 17 §:ssä tarkoitettua yhteismetsäosuuden luovutusrajoitusta tai 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua yhteismetsän jakamista tai suostumuksen antamista koskevan säännöksen ottamista ennestään olevaan ohjesääntöön taikka näiden säännösten muuttamista tai poistamista.

Edellä 1 momentin 11—15 kohdassa tarkoitettua asiaa koskeva päätös ei ole pätevä, ellei

sen puolesta ole annettu vähintään kaksi kolmasosaa äänestyskseen osaa ottaneiden äänistä ja 1 momentin 15 a ja 16 kohdassa tarkoitettua asiaa koskeva päätös ei ole pätevä, ellei sen puolesta ole annettu vähintään kolme neljäsosaa äänestyskseen osaa ottaneiden äänistä.

11 §

Äänioikeus

Osakaskunnan kokouksessa osakkaalla on äänioikeus osakasluetteloon merkityn yhteismetsäosuuden mukaan. Kukaan äänestyskseen osaa ottava ei saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin kymmenesosalla kokouksessa edustettuina olevien yhteisestä äänimäärästä. Kiinteistönmuodostamislain 10 luvun mukaisesti muodostetun yhteismetsän ohjesäännössä voidaan määrätä kokouksessa käytettävästä enimmäisäänimäärästä kuitenkin niin, ettei kukaan äänestyskseen osaa ottava saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin puolella kokouksessa edustettuina olevien yhteisestä äänimäärästä. Kokouksen puheenjohtajaa valittaessa ja kokouksen äänestysluetteloa hyväksyttäessä jokaisella kokoukseen osaa ottavalla on yksi ääni.

Osakaskunnan kokouksen puheenjohtajan tulua valituksi on kokouksessa laadittava luettelo, johon merkitään osakasluetteloon perustuen läninä olevat osakkaat sekä heidän omistamansa kiinteistöt, niiden osuuksien suuruudet ja osuuksien mukaiset äänimäärät (*äänestysluettelo*). Osakkaan, jota ei ole merkitty osakasluetteloon tai jonka osuuden suuruus on muuttunut, on voidakseen käyttää äänivaltaa osakaskunnan kokouksessa esitettävä selvitys osakkuudestaan ja osuutensa suuruudesta äänestysluetteloon merkitsemistä varten. Äänestysluettelo tulee hyväksytyksi, jos enemmistö äänestyskseen osaa ottaneista sitä kannattaa.

Osakas ja osakaskiinteistön yhteisomistaja saa käyttää oikeuttaan osakaskunnan kokouksessa asiamiehen välityksellä. Jollei ohjesäännössä toisin määrätä, osakaskunnan kokoukseen osaa ottava voi omistamansa tai osaksi omistamansa osakaskiinteistön lisäksi edustaa kokouksessa

valtakirjalla enintään kahta osakaskiinteistön omistajaa.

Jos useat omistavat kiinteistön, johon kuuluu osuus yhteismetsään, saa saapuville tullut yhteisomistaja käyttää yhteismetsäosuuden mukaista äänioikeutta. Jos saapuvilla on usea yhteisomistaja ja he eivät ole käsiteltävästä asiasta yksimielisiä, kullakin yhteisomistajalla on vain omistamaansa osuutta vastaava äänioikeus.

12 §

Osakkaan esteellisyys

Kokouksessa osakas, osakaskiinteistön yhteisomistaja tai osakkaan taikka osakaskiinteistön yhteisomistajan asiamies ei saa osallistua sellaisen asian ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa ilmeisesti on ristiriidassa osakaskunnan edun kanssa.

17 §

Luovutusrajoitus

Ohjesäännössä voidaan määrätä, että tiettyä osuuslukua pienempää yhteismetsäosuutta ei saa luovuttaa, jollei luovutuksen kohteena ole koko osakaskiinteistölle kuuluva yhteismetsäosuus taikka jollei luovutuksen saajana ole osakaskunta tai toinen yhteismetsän osakas.

Jollei ohjesäännössä toisin määrätä, 1 momentin nojalla määrättyä luovutusrajoitusta sovelletaan myös luovuttajan luovutuksen yhteydessä itselleen pidättämään yhteismetsäosuuteen sekä yhteismetsäosuuden saantoon, joka perustuu:

1) määräosin omistetun osakaskiinteistön jakamista koskevaan sopimukseen; tai

2) muuhun saantoon kuin luovutukseen.

Yhteismetsäosuutta koskeva luovutus ja muu saanto, joka on 1 tai 2 momentin nojalla annetun ohjesäännön määräyksen vastainen, on mitätön.

Halkomista tai muuta kiinteistönmuodostamislain mukaista kiinteistötoimitusta ei saa tehdä siten, että toimituksen johdosta osakaskiinteistön yhteismetsäosuus jakaantuu niin, että toimituksessa muodostuu kiinteistö, jonka yhteis-

metsäosuus on 1 momentin nojalla ohjesäännössä määrättyä osuuslukua pienempi, jollei 2 momentin nojalla annetusta ohjesäännön määräyksestä muuta johdu.

Jos yhteismetsäosuuden saajana on toinen yhteismetsän osakas ja saannon kohteena on 1 momentissa tarkoitettua osuutta pienempi yhteismetsäosuus, on tällainen osuus siirrettävä kiinteistönmuodostamislain 131 §:n mukaisesti saajan ennestään omistamaan osakaskiinteistöön, jolleivät kiinteistöihin kohdistuvat kiinnitykset ole siirtämisen esteenä.

18 §

Etuosto-oikeus

Osakaskunnalla ei ole 1 momentissa tarkoitettua etuosto-oikeutta, jos ostajana on yhteismetsän osakas tai osakaskiinteistön yhteisomistaja, myyjän puoliso tai henkilö, joka perintökaaren (40/1965) 2 luvun säännösten mukaan voi periä myyjän, taikka tällaisen henkilön puoliso. Osakaskunnalla ei ole etuosto-oikeutta myöskään silloin, kun sen käyttämistä, huomioon ottaen ostajan ja myyjän välinen suhde, luovutuksen ehdot tai muut olosuhteet, on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

32 §

Ylijäämän käyttäminen ja jakaminen

Yhteismetsän hallinnosta, talouden hoidosta ja metsäsuunnitelmassa edellytetyistä metsänhoidollisista toimenpiteistä samoin kuin osakaskunnan omaisuuden kunnossapidosta sekä muista tehtävistä ja velvoitteista johtuneet menot on suoritettava tai niiden suorittamista varten varattava varat ennen ylijäämän jakamista osakkaille tai käyttämistä muuhun yhteismetsän tarkoituksella edistävään tarkoitukseen. Osa ylijäämästä voidaan varata nimettyjä vastaisia tarpeita varten. Nämä varat on sijoitettava tuloa tuottavalla, turvallisella tavalla.

33 §

Yhteismetsän myyminen ja jakaminen

Edellä 1 momentissa tarkoitettu lupa ei ole tarpeen, kun kysymys on yhteismetsästä, joka on muodostettu kiinteistönmuodostamislain 10 luvun mukaisesti.

Sellaisen yhteismetsän ohjesäännössä, joka muodostetaan kiinteistönmuodostamislain 10 luvun mukaisesti, voidaan määrätä, että osakaskunnan kokous päättää yhteismetsän jakamisesta osakaskiinteistöjen kesken tai antaa suostumuksensa siihen, että osuutensa erottamista haava osakas saa osuutensa jaolla erotetuksi.

34 §

Yhteismetsien yhdistäminen

Sellaiset yhteismetsät, joiden osakaskunnat ovat sopineet yhteismetsien yhdistämisestä, liitetään yhteen muodostamalla niistä uusi yhteismetsä. Yhdistämistä koskevaan sopimukseen tulee sisältyä ehdotus uudeksi ohjesäännöksi. Yhteismetsien yhdistämisestä säädetään tarkemmin kiinteistönmuodostamislain 10 luvussa.

35 §

Kiinteistön alueen liittäminen yhteismetsään yhteismetsäosuutta vastaan

Kiinteistön alueen tai sen osan liittämisestä yhteismetsään kiinteistölle annettavaa yhteismetsäosuutta vastaan säädetään tarkemmin kiinteistönmuodostamislain 10 luvussa.

38 §

Yhteismetsien jakamista ja yhdistämistä koskeva menettely

Kun yhteismetsän jakamiseen kahdeksi tai useammaksi yhteismetsäksi on myönnetty 33 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa, osakaskunnan on haettava jaon suorittamista asianomaiselta maanmittaustoimistolta. Jakamisesta on soveltu-

vin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislaissa säädetään halkomisesta.

Kun yhteismetsän osakaskunnat ovat hyväksyneet kahden tai useamman yhteismetsän yhdistämistä koskevan sopimuksen, yhdistettävien yhteismetsien osakaskuntien on haettava yhdistämistä asianomaiselta maanmittaustoimistolta. Yhdistämisestä on voimassa, mitä siitä kiinteistönmuodostamislain 133 §:n 3 momentissa ja 134 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Edellä 33 §:n 3 momentissa tarkoitettu yhteismetsän jakaminen osakaskiinteistöjen kesken ja osuuden erottaminen suoritetaan kiinteistötoimituksessa, johon sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislaissa säädetään menettelystä yhteisen alueen jaossa. Jos osakkaat sopivat jaosta taikka osuutta vastaavan alueen erottamisesta, jakosuunnitelma laaditaan sopimusta noudattaen, jollei toimituksen lopputulos loukkaa kenenkään oikeutta.

39 §

Alueen ja kiinteistön liittäminen yhteismetsään

Määräala, jonka osakaskunta on saanut omistukseensa, muodostetaan kiinteistöksi lohkomalla taikka osakaskunnan pyynnöstä liitetään yhteismetsään noudattaen, mitä kiinteistönmuodostamislain 13 luvussa säädetään alueen liittämisestä yhteiseen alueeseen. Liitettävällä määrälalla ei saa olla osuutta yhteiseen alueeseen tai erityiseen etuuteen lukuun ottamatta yhteismetsän osakaskiinteistölle kuuluvaa yhteismetsäosuutta. Mitä edellä säädetään määrälasta, sovelletaan myös osakaskunnan omistamaan kiinteistöön kuuluvan alueen liittämiseen yhteismetsään.

Kiinteistö, johon osakaskunnalla on lainhuuto, voidaan hakemuksesta yhdistää yhteismetsään, jos kiinteistöön ei kohdistu kiinnityksiä eikä sillä ole oikeutta erityiseen etuuteen tai osuutta muuhun yhteiseen alueeseen kuin siihen yhteismetsään, johon se yhdistetään. Muutoin yhdistämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislain 17 luvussa säädetään kiinteistöjen yhdistämisestä. Yhteismetsän ja siihen liitettävän määrälalan tai siihen yh-

distettävän kiinteistön ei tarvitse sijaita samassa kunnassa.

Kun kiinteistö yhdistetään yhteismetsään, sille kuuluvat rasiteoikeudet lakkaavat lukuun ottamatta yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) mukaista tieoikeutta tai muuta kulkuyhteyttä palvelevaa oikeutta taikka edellä mainitun lain 12 ja 13 §:ssä tarkoitettua oikeutta, jotka siirtyvät yhteismetsälle.

Jos yhteismetsä muodostuu eri kuntiin kuuluvista rekisteriyksiköistä, 1 momentissa tarkoitettu alue liitetään siihen rekisteriyksikköön, joka sijaitsee samassa kunnassa kuin liitettävä alue, ja 2 momentissa tarkoitettu kiinteistö yhdistetään siihen rekisteriyksikköön, joka sijaitsee samassa kunnassa kuin yhdistettävä kiinteistö. Jollei yhteismetsä sijaitse miltään osin samassa kunnassa kuin liitettävä alue tai yhdistettävä kiinteistö, alueesta tai kiinteistöstä muodostetaan liittämiseksi tai yhdistämiseksi erillinen rekisteriyksikkö, joka kuuluu osana yhteismetsään.

42 §

Muut panttioikeudet

Mitä tässä laissa säädetään kiinnityksestä, sovelletaan myös muihin lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin merkittyihin panttioikeuksiin sekä kirjattuun eläkeoikeuteen.

44 §

Moiteoikeus

Osakkaalla ja osakaskiinteistön yhteisomistajalla, joka katsoo, ettei osakaskunnan päätös ole syntynyt laillisessa järjestyksessä taikka että se on lain tai ohjesäännön vastainen, on oikeus moittia päätöstä nostamalla osakaskuntaa vastaan kanne osakaskunnan kotipaikan käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Osakaskunnan päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei tuomioistuimella ennen asian lopullista ratkaisemista kiellä täytäntöönpanoa.

— — — — —

44 a §

Tieto osakaskunnan päätöksestä

Osakaskunnan kokouksesta on viimeistään 30 päivän kuluttua kokouksen päättymisestä laadittava pöytäkirja. Osakkaalla, osakaskiinteistön yhteisomistajalla ja muulla asianosaisella on oikeus saada nähtäväkseen osakaskunnan kokouksen pöytäkirja ja oikeus saada pöytäkirjasta otteita. Osakkaalla, osakaskiinteistön yhteisomistajalla ja muulla asianosaisella on oikeus saada jäljennös osakaskunnan kokouksen pöytäkirjan liitteistä korvattuaan osakaskunnan kulut.

Milloin hoitokunnan päätös välittömästi koskee osakkaan, osakaskiinteistön yhteisomista-

jan tai muun henkilön oikeutta, tällä on oikeus saada asiaa koskeva ote hoitokunnan kokouksen pöytäkirjasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa muodostetun yhteismetsän osakaskunnan on muutettava ohjesääntö tämän lain mukaiseksi. Se on toimitettava 47 §:ssä tarkoitetun metsäkeskuksen vahvistettavaksi vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Siltä osin kuin ohjesääntö on ristiriidassa tämän lain kanssa, noudatetaan tätä lakia.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2007